

ผลกระทบของการจัดการความเสี่ยงในระบบ GFMS ที่มีต่อคุณภาพของงบการเงิน:
กรณีศึกษาส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
Effect of Risk Management in Government Fiscal Management Information
System on Quality of Financial Report:
The Case of North Eastern Administrative Agencies

ศิริไพร่ สิ้นประกอบ¹ และอุษณา แจ่มคล้าย²

¹นิสิตปริญญาโท สาขาบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
โทรศัพท์ 087-6513480 e-mail: nungning_ac@hotmail.com

²อาจารย์ที่ปรึกษา คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน
โทรศัพท์ 081-8764409 e-mail: usana.sr@rmuti.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ถูกกำหนดเป็นตัวแปรอิสระ และกำหนดความเสี่ยงในระบบ GFMS 2 ด้าน คือ 1) ด้านการควบคุมทั่วไป และ 2) ด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการงาน ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงิน โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายการเงิน ในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS จำนวน 334 แห่ง ที่ได้มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณผ่านระบบ GFMS กับสำนักงานคลังจังหวัด โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ซึ่งมีจำนวนผู้ตอบกลับแบบสอบถาม 278 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.23

ผลการศึกษา พบว่า การจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ด้านการควบคุมทั่วไป และด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการงาน ส่งผลไปในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวมของส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้น ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยที่ค้นพบนี้ไปใช้เป็นแนวทางให้ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการความเสี่ยงในระบบสารสนเทศ ทางบัญชีในระบบ GFMS อันจะส่งผลให้ข้อมูลทางการเงินที่มีคุณภาพ

คำสำคัญ: การควบคุมทั่วไป, การควบคุมตามกระบวนการงาน, คุณภาพของงบการเงิน

Abstract

This research aims to study the effect of risk management in government fiscal management information system (GFMS) on quality of financial reports in Northeastern Administrative Agencies. The risk management in GFMS consists of two dependent variables which were 1) risk management in term of general control and 2) risk management in term of work processes that affected the quality of financial reports. The questionnaires were used to collect the data from 334 places where the government budgets have been disbursed through the GFMS system of Provincial Treasury's Office, respondents were financial executive

positions who were responsible for accounting information system in GFMS in the Northeastern Administrative Agencies. By Stratified Random Sampling and using the questionnaire to analyze the data with descriptive statistics such as mean, standard deviation. And multiple regression to analyze the data. The number of 278 respondents sent questionnaires back representing 83.23%.

The research results reveal that the risk management in term of both general control and work processes associated positively and significantly with the quality of financial reports of the Northeastern Administrative Agencies. Hence, the executives and others who are relevant key stakeholders can utilize this research findings for constructing a guideline to modify and develop risk management in GFMS, resulting in improvement of financial reporting quality.

Keywords: general control, work process control, quality of financial report

1. บทนำ

เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของการทำงานมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมไปสู่ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้องค์กรต้องอาศัยข้อมูลที่มีความถูกต้องแม่นยำ เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจและวางแผนงานต่าง ๆ ภายในองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีทั้งในเชิงบวกและเชิงลบที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงมีผลในเชิงลบนั้นอาจเรียกว่า ความเสี่ยง (Risk) ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญในการกำหนดระบบการจัดการความเสี่ยงอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ (นันทิยา อังกรวัฒนาคุณ, 2557, น.1 อ้างถึงใน นฤมล สอาดโคม, 2550, น.29) โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสี่ยงทางด้านเทคโนโลยีนั้นเพิ่มมากขึ้นตามการพัฒนาของเทคโนโลยีและสามารถสร้างความเสียหายแก่กิจการได้ เช่น การโจรกรรมข้อมูล การทุจริตโดยใช้คอมพิวเตอร์ของคนในองค์กร ดังนั้นกิจการจะต้องมีมาตรการป้องกันอย่างดีเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

ระบบบัญชีการเงิน ถือได้ว่าเป็นระบบที่มีความสำคัญที่รวบรวมข้อมูลสำคัญทางตัวเลขต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กร ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าระบบบัญชีที่ดีจะเป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการยึดโยงการปฏิบัติงานทุกระดับให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ฉะนั้นองค์กรต้องกำหนดให้มีการจัดการความเสี่ยงในระบบบัญชี เนื่องจากมีขั้นตอนให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่ประกอบด้วยการนำเข้าข้อมูล การประมวลผลข้อมูล และการนำเสนอรายงาน ดังนั้นเพื่อให้มั่นใจในคุณภาพของสารสนเทศที่ได้ องค์กรจะต้องมีการจัดการความเสี่ยงในระบบสารสนเทศทั้งด้านการควบคุมทั่วไปและด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการงาน อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและคุณภาพของงบการเงินที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจแก่ผู้บริหารและผู้ใช้งบการเงินเพื่อประโยชน์ในการสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นภายใต้ภาวะการแข่งขันขององค์กร

คุณภาพงบการเงิน (Financial Statement Quality) เป็นคุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลงบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินทั้งภายในและภายนอกองค์กร งบการเงินนั้นถือเป็นแหล่งข้อมูลทางการเงินที่สำคัญเนื่องจากผู้ตัดสินใจหลาย ๆ ฝ่ายมักจะใช้ข้อมูลจากงบการเงินเหล่านั้นเป็นเกณฑ์ในการคาดคะเนฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ ที่ต้องการคุณภาพงบการเงินนั้นประกอบด้วย ความถูกต้อง ความครบถ้วน ทั้งนี้ ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินประกอบด้วย ความเข้าใจได้ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ (มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ,

2561, น.10 – 18) ซึ่งการจัดทำงบการเงินให้มีคุณภาพจะทำให้งบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบได้อย่างแท้จริง (นันทิยา อังกรวัฒนากุล, 2557, น.2 อ้างถึงใน เสาวนีย์ สิขมวัฒน์, 2544, น.24)

สำหรับประเทศไทย มีการออกแบบระบบการคลังด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System : GFMS) เพื่อต้องการยกระดับการทำงานด้านการบริหารงานการคลังของหน่วยงานภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ และให้มีสารสนเทศที่ใช้ในการบริหารจัดการอย่างครบวงจร เพื่อให้สามารถใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบายการคลังของส่วนราชการ ทั้งนี้ จากการนำระบบ GFMS มาใช้ พบว่า มีข้อบกพร่อง ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มใช้งาน เพราะเมื่อมีการบังคับใช้กับทุกหน่วยงานผลของการปฏิบัติงานที่ออกมาย่อมแตกต่างกันไปตามแต่ละหน่วยงาน ซึ่งหน่วยงานไม่มีความพร้อมด้านผู้ปฏิบัติงานและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของระบบเอง หรือไม่เข้าใจในระบบงานอย่างเพียงพอ หรือไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ ก็จะทำให้การปฏิบัติงานไม่ราบรื่นหรืออาจทำให้ระบบการควบคุมภายในที่มีอยู่ลดลงได้ (คู่มือแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการปฏิบัติงานในระบบ GFMS, 2552)

จะเห็นได้ว่าแม้หน่วยงานรัฐบาลจะนำเอาระบบ GFMS มาใช้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว แต่ยังคงพบปัญหาต่าง ๆ ในทางปฏิบัติเกิดขึ้นมากมายดังที่กล่าวไว้ข้างต้น อีกทั้งมีเอกสารที่มีการศึกษาเรื่องนี้จำนวนน้อย จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลกระทบการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านการควบคุมทั่วไป และ 2) ด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการงาน ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากส่วนราชการในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องปรับปรุงและพัฒนาการจัดการความเสี่ยงในระบบสารสนเทศ เพื่อเตรียมการป้องกันความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS อันจะส่งผลให้ข้อมูลที่ได้มีประสิทธิภาพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ทบทวนวรรณกรรม

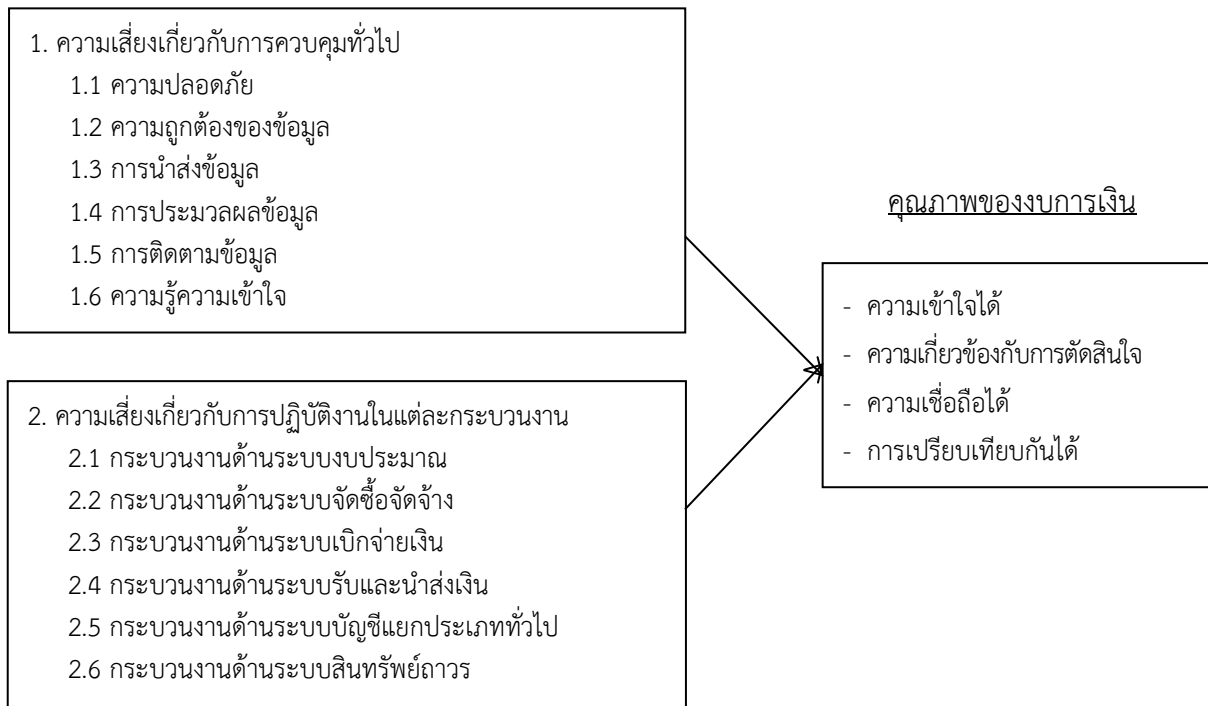
ในการศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาบริบท แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน โดยเฉพาะในระบบ GFMS โดยใช้กรอบแนวคิดในการจัดการความเสี่ยงของ The committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) ซึ่งประกอบด้วย การพิจารณาจากการควบคุมภายในและความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากจุดอ่อนของระบบการควบคุมภายในที่องค์กรจัดให้มีพร้อมทั้งการปฏิบัติตามระบบการควบคุมภายในนั้น ๆ อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานและสะท้อนออกมาให้เห็นจากสารสนเทศที่ได้จากการรวบรวมขององค์กร จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การศึกษาวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงในระบบ GFMS ที่ผ่านมานั้นส่วนใหญ่จะศึกษาในเรื่อง การปฏิบัติงานระบบ GFMS ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การระบุความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง การสร้างแผนจัดการ การติดตามสอบทาน ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นต้น ผลการศึกษาในอดีตพบว่า (1) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานระบบ GFMS ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงบการเงินโดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ และ (2) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานระบบ GFMS ด้านการสร้างแผนจัดการมี

ความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านความเชื่อถือได้ (นันทยา อังกรวัฒนากุล, 2557) งานวิจัยของ (พรธิดา สีคำ, 2560) พบว่า กระบวนการตรวจสอบภายในและการบริหารความเสี่ยงมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกันกับ (ชุติมา วุฒิสงห์ชัย, 2561) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบในเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน มีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร ความเสี่ยงโดยระบุขั้นตอนการบริหารความเสี่ยงตามแนว COSO พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการระบุ เหตุการณ์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง และด้านการติดตาม ประเมินผลและรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน (มงคล กิตติวุฒิ ไกร, และ มนัสดา ชัยสวณียากรณ์, 2558) นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการ กระบวนการระบบสารสนเทศทางบัญชีที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานทางบัญชี ด้านการกำหนดระบบ รองรับภาวะฉุกเฉิน ด้านการปรับปรุงกระบวนการ มีผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานทาง บัญชี (กนกวรรณ การุณวิบูลย์, 2559) ความสามารถของระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีความสัมพันธ์ ทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงิน อันได้แก่ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความทันต่อเวลา และ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งคุณภาพของงบการเงินจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการตัดสินใจ (ณัฐวุฒิ ตันติเศรฐฐ, 2558) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศทางการบัญชีจึงมีผลต่อ คุณภาพของงบการเงิน

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษากิจการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่มีผลต่อคุณภาพ ของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยเกี่ยวกับการ จัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS โดยประยุกต์จากแนวคิดมาจากคู่มือแนว ทางการบริหารความเสี่ยงของการปฏิบัติงานในระบบ GFMS (2552, น.1-3) และคุณภาพของงบการเงิน โดย ประยุกต์จากแนวคิดลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงินของมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชี ภาครัฐ (2561, น.10-18) ซึ่งกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยไว้ ดังนี้

การจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMIS

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 H_1 : การจัดการความเสี่ยงด้านการควบคุมทั่วไปในระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMIS ส่งผลในทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- สมมติฐานที่ 2 H_2 : การจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการงานในระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMIS ส่งผลในทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารฝ่ายการเงินและบัญชีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รักษาการในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินงบประมาณและระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMIS กับสำนักงานคลังจังหวัดจำนวน 2,017 แห่ง (ข้อมูลวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2561 ณ กรมบัญชีกลาง) ผู้วิจัยได้คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรจากตาราง Taro Yamane : Yamane (ธานีินทร์ ศิลป์จารุ, 2555, น.45) ซึ่งให้ความเชื่อมั่น 95% โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิของส่วนราชการที่มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณที่แตกต่างกัน ซึ่งจะทำให้การจัดลำดับงบประมาณจากมากไปหาน้อยและคัดเลือกส่วนราชการที่มีงบประมาณมากที่สุด ปานกลาง และน้อยที่สุด โดยการเฉลี่ยให้เท่า ๆ กันในแต่ละจังหวัดในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 334 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาแบบสอบถามกำหนดจากการศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการออกแบบเนื้อหาในแบบสอบถาม โดยใช้การวัดแบบมาตราประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้ และตำแหน่งงานในปัจจุบัน ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของส่วนราชการ ได้แก่ ขนาด จำนวนผู้ปฏิบัติงาน และเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร ส่วนที่ 3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงด้านระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับ 3.1) การจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการควบคุมทั่วไป 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านความถูกต้องของข้อมูล ด้านการนำเข้าข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล ด้านการติดตามข้อมูล และด้านความรู้ความเข้าใจ 3.2) การจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ 6 กระบวนการ ได้แก่ กระบวนการด้านงบประมาณ กระบวนการด้านระบบจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการด้านระบบเบิกจ่ายเงิน กระบวนการด้านระบบรับและนำส่งเงิน กระบวนการด้านระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป และกระบวนการด้านสินทรัพย์ถาวร และส่วนที่ 4 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ด้าน ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ การเปรียบเทียบกันได้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการจัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะตอบข้อคำถามผ่านระบบ Google Form และข้อมูลจะถูกส่งกลับมายังผู้วิจัยแบบ Real Time โดยทำการจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 334 ฉบับ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์ทั้งสิ้น 278 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการแจกแบบ สอบถามจำนวน 334 ฉบับ โดยมีจำนวนผู้ตอบกลับแบบสอบถามจำนวน 278 ฉบับ ได้แก่ การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

6. ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาจากการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีช่วงอายุระหว่าง 35 – 44 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในการทำงานด้านระบบ GFMS ระหว่าง 5 – 10 ปี ในส่วนราชการระดับจังหวัด มีจำนวนบุคลากรระหว่าง 21 – 51 คน ที่จำนวนเงินที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 อยู่ระหว่าง 1,000,000 – 5,000,000 บาท นอกจากนี้พบว่าส่วนราชการของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับจังหวัด มากที่สุด รองลงมา คือ ระดับภาคหรือเขต

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS และคุณภาพของงบการเงิน

ด้านการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการควบคุมทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความเสี่ยงด้านการควบคุมทั่วไปอยู่ในระดับมาก ทั้งมี 4 ด้าน คือ ความปลอดภัย การติดตามข้อมูล

ความรู้ความเข้าใจ และการนำข้อมูลเข้า อยู่ในระดับปานกลาง คือ ความถูกต้องของข้อมูล และอยู่ในระดับน้อย คือ การประมวลผลข้อมูล

ด้านการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด มี 4 กระบวนการ คือ กระบวนการด้านระบบเบิกจ่ายเงิน กระบวนการด้านระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป กระบวนการด้านระบบจัดซื้อจัดจ้าง และกระบวนการด้านระบบรับและนำส่งเงิน และอยู่ในระดับมาก มี 2 กระบวนการ คือ กระบวนการด้านสินทรัพย์ถาวร และกระบวนการด้านระบบงบประมาณ

ด้านคุณภาพของงบการเงิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความเชื่อถือได้ และรองลงมาอยู่ในระดับมาก มี 3 ด้าน คือ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ ด้านความเข้าใจได้ และด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ตามลำดับ

7. ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานงานวิจัยที่ 1 และ 2 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อหาการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยพหุคูณ และการทดสอบการจัดการความเสี่ยงด้านการควบคุมทั่วไป และด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ ที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงิน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
	B	Std. Error	Beta		
(Constant)	-.025	.194		-.129	.898
การควบคุมทั่วไป (x1)	.146	.048	.122	3.032	.003
การปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ (x2)	.880	.047	.751	18.657	.000
R	.821				
R Square (R ²)	.673				
Adjusted R Square	.671				
Std. Error	.317				

Dependent Variable: คุณภาพของงบการเงิน (y)

การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยที่ 1 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อหาการจัดการความเสี่ยงด้านการควบคุมทั่วไปในระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงิน พบว่าการจัดการความเสี่ยงด้านการควบคุมทั่วไปในระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่ประกอบด้วย ความปลอดภัย ความถูกต้องของข้อมูล การนำส่งข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การติดตามข้อมูล ความรู้ความเข้าใจ มีผลกระทบทางบวกต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวมของส่วนราชการในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยที่ 2 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อหาการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการในระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่ส่งผลต่อคุณภาพของงบการเงิน พบว่าการจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการในระบบ

สารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่ประกอบด้วย กระบวนการด้านระบบงบประมาณ กระบวนการด้านระบบจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการด้านระบบเบิกจ่ายเงิน กระบวนการด้านระบบรับและนำส่งเงิน กระบวนการด้านระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป กระบวนการด้านระบบสินทรัพย์ถาวร มีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวมของส่วนราชการในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

8. สรุปการวิจัย

จากวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาการจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS คือ ความเสี่ยงด้านการควบคุมทั่วไป และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากการวิเคราะห์การจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ว่า ความเสี่ยงด้านการควบคุมทั่วไป ที่ประกอบด้วย ความปลอดภัย ความถูกต้องของข้อมูล การนำส่งข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การติดตามข้อมูล ความรู้ความเข้าใจ และความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการที่ประกอบด้วย กระบวนการด้านระบบงบประมาณ กระบวนการด้านระบบจัดซื้อจัดจ้าง กระบวนการด้านระบบเบิกจ่ายเงิน กระบวนการด้านระบบรับและนำส่งเงิน กระบวนการด้านระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป กระบวนการด้านระบบสินทรัพย์ถาวร มีผลในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ที่ประกอบด้วย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ การเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา อังกรวัฒนานกุล (2557) ที่พบว่า (1) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานระบบ GFMS ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพงบการเงินโดยรวม ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้ และ (2) การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานระบบ GFMS ด้านการสร้างแผนจัดการมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และด้านความเชื่อถือได้ อีกทั้ง กนกวรรณ การุณวิบูลย์ (2559) ที่พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการกระบวนการระบบสารสนเทศทางบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการปฏิบัติงานทางบัญชี ดังนั้น ผู้บริหารฝ่ายบัญชีธุรกิจหลักและหลักกล้าในประเทศไทยควรมีการจัดการกระบวนการระบบสารสนเทศทางบัญชี โดยมีการออกแบบกระบวนการในการทำงาน การกำหนดระบรองรับภาวะฉุกเฉินหากเกิดสิ่งที่ไม่คาดคิดและควรมีการปรับปรุงกระบวนการของระบบสารสนเทศทางบัญชีเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น จากกระบวนการทำงานของระบบสารสนเทศทางบัญชี โดยผู้บริหารฝ่ายบัญชีหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทางบัญชีควรมีการฝึกอบรมพัฒนาตนเองและธุรกิจพร้อมแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศทางบัญชี เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่มีคุณภาพเชื่อถือได้และยังช่วยประหยัดระยะเวลาในการทำงานทำให้สามารถปฏิบัติงานได้ผลลัพธ์ที่เพิ่มขึ้น จะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กรและประสิทธิภาพขององค์กรอีกด้วย

9. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา พบว่า การจัดการความเสี่ยงระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินโดยรวม ดังนั้น ผู้บริหารในส่วนราชการเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรให้ความสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อการจัดการความเสี่ยงในระบบสารสนเทศของข้อมูลทางบัญชีในระบบ GFMS เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและนำมาซึ่งคุณภาพงบการเงินที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิจัยที่ผู้บริหารควรจะต้องเพิ่มให้ความสำคัญให้มากยิ่งขึ้นต่อการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการควบคุมทั่วไป

ด้านความถูกต้องของข้อมูล ด้านการประมวลผลข้อมูล และการจัดการความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในแต่ละกระบวนการ กระบวนการด้านสินทรัพย์ถาวร และกระบวนการด้านระบบงบประมาณ

10. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจาก ดร.อุษณา แจ่มคล้าย ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือแนะนำ เอาใจใส่ให้แง่คิดต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์ตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดี ผู้วิจัยซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของท่านและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.ศิริลักษณ์ จันทร์สว่าง อาจารย์สมเกียรติ ฉายพระพักต์ และคุณกัลยา ช่อกระถิน ที่เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถามตลอดจนขอขอบพระคุณท่านที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือโดยตลอดจนงานวิจัยสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้และประสบการณ์จากการทำหน้าที่ในการทำงานต่อไป

11. เอกสารอ้างอิง

- กนกวรรณ การุณวิบูลย์. (2559). ผลกระทบของประสิทธิภาพการจัดการกระบวนการระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่มีต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของธุรกิจเหล็กและเหล็กกล้าในประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 9 (2), 114.
- กระทรวงการคลัง. (2561). *ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561*.
- กรมบัญชีกลาง. (2552). *คู่มือแนวทางการบริหารความเสี่ยงของการปฏิบัติงานในระบบ GFMIS*. สืบค้นจาก www.cgd.go.th
- ชุตินา วุฒิสงห์ชัย. (2561). *ผลกระทบของประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชี มหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- ณัฐวุฒิ ตันติเศรษฐ์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงินและประสิทธิผลในการตัดสินใจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 6 (2), 20.
- ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นันทิยา อังกรวัฒนานุกุล. (2557). *ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMIS ที่มีต่อคุณภาพทางการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชัชมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรธิดา สีคำ. (2560). *อิทธิพลของกระบวนการตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงที่มีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*, 24 (4), 5.
- มงคล กิตติวุฒิไกร และ มนต์ดา ชัยสวณีย์ากรณ์. (2558). *ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 6 (1), 105.